

JOHAN-OTTONIS TABORIS,
J. U. D. ET IN ACADEMIA
Argentoratensi Antecessoris

COMMENTARIUS

AD TIT. COD. DE METATIS
& Epidemeticis.

Von Einquartierungen.

AD VSPVM HORVM TEMPORVM
accommmodatus.

ARGENTORATI,

Typis JOHANNIS PHILIPPI MÜLBI,

ACADEMIÆ TYPOGRAPHI,

ANNO M. DC. XLV.

Quam nullum ad eò latabile virtutibus & scientiis illuxit
seculum, Princeps Serenissime, ut ab omni adversariorum
impetitione, aut artes & virtutes ipsæ, aut eorum alumni
penitus fuerint immunes: Hoc tamen aeo, ubi per iuxpla-
biles totius orbis motus inducta velut Anarchia, mulsi pro libidine ani-
mis sui, quicquid fascinari affectus suggesterint, prefacte andent, duo in-
primis genera hominum, Justitiam & æqui bonique artem sic invade-
re aggressi sunt, ut propter armorum strepitum se legum vim & autori-
tatem non percipere, cum C. Mario protestari videantur. Et de justitez
quidem hostibus interneciosis, superior vindex atq; Adrasteia supremi
numinis, hanc dubiè propediem pacato, quod speramus, orbe, ipsa statuet,
Majestatemq; cælo proximam, thronis & Dicasteris suam tandem postli-
minio afferet reducetq;; Illud vero dolendum intimius, quod quidam hu-
manitatis & doctrinae mansuetioris ornamenta & insignia præferentes,
sive ut salutari amant, Aristarchi illustres, artem juris & æqui intesti-
no bello indefinenter oppetunt, non satis esse putantes, justitiam in foro in-
dignè tractari nisi quoq; ab amicis suis & vicinis in scholiarum peristylis
exagitetur. Etenim si quis ad ea, quæ homines otiosi & suarum rerum
pertesi, in alienis agunt circulis, animum advertat, facile deprehendet,
hodie à Sciolis istis utramq; juris prudentiae positionem, ut lmp. vocat, sic
attentari: ut ex una parte aliqui juris publici professionem Themidi pla-
nè ademtam, & nescio cui tandem Philosophiae parti transcriptam assi-
gnatamq; veline: contendentes Iustiniane & legislationis usum ad juris pu-
blici cognitionem ne hilum quidem conducere. Alij ex adversa parte si-
ducia ingenij feroce, cum juris principia vix primis degustarint labris,
rolutiloquentia, & ut Medicus noster loquiamat, verborum diarrhaea dif-
fluentes, omnia juris privati capita, quæ ipsorum caput non capit, falce
criticâ tantâ petulantia deformant, omnes, etiâ accurratissimas sententias
interpolando, expugnando, trajiciendoq; sic deturpent, ut ipsa jurispru-
denta in suis se libris propediem non sit agnitura. Quod si quis eorū qui
rationem officij favore humano potiorem habent, conatibus ipsorum teme-
rariis pro virili, at cum modestia se opponat, tam insano Suffici illi oxar-
descunt odio, ut cum veneno aut sica vitam nequeant, virulenii famoso-
rum libellorum opprobriis, & criminationibus famam islorum affligere,
nulla

CAPUT I.

Define & Scopo hujus diatribæ, Præfatio.

I.

MEmorabilia quin & mirabilia sunt verba, quibus Imp. Justinianus Novellam 130. orditur πρώτη in quiens καὶ μεγάλη ἡ ὑμέτερα σύστατα εἴναι, τὰς ὑμετέρες πολιτείας τὰ δικαιώματα τὸν ὑμετέρου σεγένεμα ἐν ταῖς παρόδοις ἀντιπροσωπεύει : καὶ τὰ αἰθαλέας καὶ αἰγάλεας τοῖς ὑμετέρησι θαυμάτερα φυλάττει : Arbitratur, inquam, Imperator primam ac præcipuam constitutionem, vim, robur, & firmamentum Imperij (omnia enim hec denotat vox σύστατος ; quam Haloander inconvenienter, per conciliationem hic reddidit, melius vulgata d. statum) Sea Reipub. in eo consistere, ut agmina seu copiæ militares (exercitu qui iam in expeditionem, in hostem ducitur. die Soldatesque) inculpate (& sine iusta cuiuspiam querela) in itineribus & transitu alantur (seu exhibeantur ut Haloander; Vulgata ad sensum verrit: conversentur) & incolumitas atque indemnitas collatoribus Imp. (id est, subditu tributariu) conservetur seu custodiatur.

2. Dixi mirabilem hanc esse sententiam, quod salus Reip. & quidem primario in transitu militum custodito & bene ordinato collocetur : Quis enim militum, imo quis praefectorum militarium crediderit, tantum bonum in sua manu esse, quin simul fateatur, eversionem Reipub. a se proficiendi. quoties transitum suum provincialibus noxiis atque lamentabilem efficerit. Memorabilis tamen est eadē hæc Justiniani sententia, & quia contra opinionem hominum vera est, &c, quia in usum revocati hanc provisionem ex usu foret animam agentis Reipublicæ. Evidem sine armis & militibus conservari Respubl. non potest. princ. Constitut. de Iustin. Cod. confir. Novell. 24. pr. Proæm. Instit. pr. Nam ut Imp. Constantinus Porphyrogenneta in Nov. Constit. de militarib. fundu (quam dictavat Theodosius patricius & quæstor Deca-